

Stop toenemend kattenkwaad

De Haagse Huiskatten vangen in drie dagen meer wilde vogels dan Vogelopvang De Wulp in een heel jaar 'redt'.

Sneu wel voor dit paradepaardje van de Haagse Vogelbescherming. En helaas is het kattenprobleem nog steeds groeiende. Tijd dus om dat te vuur en te zwaard te gaan bestrijden. Wachten tot de katteneigenaars zelfstandig tot inkeer komen of hopen op meer actie bij de 'handhavers' [\[1\]](#) lijkt zinloos. Met name omdat de minister over dat laatste heeft aangegeven dat er niets te handhaven is.

Hier wat input voor een actieplan.

Huiskatten maken het de stadsvogel steeds moeilijker. Dat concludeert het Compendium voor de Leefomgeving in hun trendonderzoek 2007 - 2020. En het aantal katten stijgt en daarmee het aantal gevangen vogels.

Toename 'predatiedruk'

Soorten als Huismus, Spreeuw en Zwarte roodstaart gaan in stedelijke omgevingen achteruit, mede door het toenemende succes van jagende huiskatten, aldus dat rapport [\[2\]](#). Wat toen nog niet kon worden voorzien, is dat na hun onderzoeksperiode de corona-crisis zou uitbreken. In die tijd hebben beduidend meer Nederlanders een huisdier genomen. I&O Research berekende dat er in 2019 in Nederland 2,9 miljoen huiskatten waren [\[3\]](#) en in 2021 3,2 miljoen [\[4\]](#).

Gevolg: een verdere toename van de toch al stijgende predatiedruk op de stadsvogel.

Uitgaande van 3,2 miljoen huiskatten op 8 miljoen huishoudens, huisvest Den Haag - met zijn circa 274.000 huishoudens - een kleine 110.000 huiskatten. En als de gemiddelde kat 4,8 vogels per jaar vangt, zoals NRC-checkt in 2018 berekende [\[5\]](#), sneuvelden er hier in 2021 zo'n 528.000 stadsvogels! En dat wordt er waarschijnlijk op korte termijn niet beter op.

Voor de kat z'n 'dinges'?

Alarmerend dus en ook weinig motiverend voor hen die hun best doen om dat afgaande tijt te keren. Want wat voor nut heeft het dan nog om bijvoorbeeld Huismus-kasten in te metselen in nieuwbouwprojecten of er een vogelopvang op na te houden die per jaar net zoveel stadsvogels 'redt' als de Haagse huiskat in iets minder dan drie dagen vangt?

'Het is de natuur'

Zij die het probleem afdoen met 'het is de natuur', hebben ongelijk. Dat argument geldt alleen voor de ook in Nederland voorkomende 'Europese wilde kat'. (*Hun aantal was in 2017 gegroeid tot veertien.*)

De loslopende huiskat en de daarvan afstammende zwervkat vormen een door mensen geïntroduceerde bedreiging voor de in het wild levende prooidieren. Daar is niets natuurlijks aan.

Wet natuurbescherming

Geen landelijk losloopverbod

Helaas lijkt het erop dat de wettelijke mogelijkheden om iets aan dit probleem te doen, beperkt zijn. Ondanks dat in de sinds 2017 geldende 'Wet natuurbescherming' is bepaald dat 'het opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels te doden, te vangen of te storen' verboden is ^[6], kunnen de handhavers daar weinig mee. De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit heeft in 2020 ^[7] daarover aangegeven de 'vangst' door katten wel degelijk onwenselijk te vinden, maar juridische stappen tegen de eigenaars onmogelijk te achten. Het is - volgens haar - onbewijsbaar dat 'de betreffende persoon opzet heeft gehad op het vangen van de vogel of het dier'. Kattenbezitters kunnen dus gerust zijn. Een algemeen en landelijk* 'losloopverbod' komt er - als het aan haar ligt - niet!

**) Wat de diverse provincies aan het probleem doen, is hun zaak. Immers - geeft zij aan - is in de Wet natuurbescherming (artikel 1.12) de verantwoordelijkheid voor het nemen van dit soort maatregelen bij de provincies neergelegd. Om de negatieve effecten van loslopende katten tegen te gaan worden er in provincies al maatregelen genomen of wordt er onderzoek gedaan naar de mogelijkheid van het nemen van maatregelen.*

Dan zelf maar aan de slag!

De tijd lijkt rijp om de groeiende groep van kattenbezitters zover te krijgen dat ze vrijwillig iets aan dit uitdijende probleem gaan doen.

Voorlichting

Een grootschalig opgezette voorlichtingscampagne door gemeenten en dierenbeschermings-organisaties zou een eerste belangrijke stap kunnen zijn.

Bewustwording

Om de betrokkenheid bij het onderwerp daarna te vergroten, zouden dierenbeschermings-organisaties bijvoorbeeld een 'kattenmaand' kunnen organiseren waarin ze hun leden o.a. aanzetten tot:

- het invullen van de enquête 'Verwilderde katten in Nederland' ^[8].
- het vullen van de waarnemingsdatabase 'wat vangt de kat' ^[9], liefst voorzien van foto
- het vullen van de waarnemingsdatabase 'verstoringen' (voor katten alarmerende vogels e.d.)
- het schrijven van verhalen 'De kat, de vogel en ik' voor in het clubblad/actie-website (wedstrijdvorm?)

Zelfregulatie

Een paar simpele ingrepen kunnen al zorgen voor een forse reductie van 'de vangst'.

- Het tijdens het broedseizoen binnen houden van de kat beperkt de vangstschade aanzienlijk, zeker als er sprake is van een broedgeval in de directe omgeving.
- Door de kat daarnaast een meerkleurig reflecterend en met belletjes voorzien bandje om te doen, zou hij 30 tot 40% minder vogels vangen, aldus Wikipedia ^[10].
- Ook zouden katten die hoogwaardige, proteïnerijke voeding krijgen beduidend minder achter prooien aan gaan ^[11].
- Tot slot is - volgens kenners - het laten castreren c.q. steriliseren een belangrijke stap in het tegengaan van de gesignaleerde toename van het aantal katten en van het 'dumpen' van 'overschot'.

Zwervkatten

De Haagse zwervkatten zijn in dit betoog niet meegenomen, omdat hun aantal onduidelijk is. De gemeente heeft in haar begroting voor 2021 wél een niet nader omschreven bedrag gereserveerd 'om ervoor te zorgen dat de zwervkattenpopulatie in Den Haag op een diervriendelijke manier wordt beperkt', doch cijfers over populatie-omvang en ambitie zijn daarbij niet genoemd ^[12]. De uitvoering is tot nader order uitbesteed aan de Stichting Dierenhospitaal en Ambulancedienst Den Haag en Omstreken ^[13] ^[14]. Een nieuwe aanbesteding voor die taak, maar nu inclusief "het in kaart brengen van de stand van zaken betreffende zwervkattenpopulaties in de gemeente Den Haag en het rapporteren daarover" ^[15] is 'niet gegund'. De onduidelijk blijft dus nog even.

Bron-verwijzingen (aanklikbaar)

- [1] Mailwisseling secretaris Haagse Vogelbescherming
- [2] Rijksoverheid: Trend van vogels in stedelijk gebied, 2007-2020
- [3] I&O Researche: Zie illustratie 'Aantal huisdieren in Nederland 2019'
- [4] I&O Researche: Zie illustratie 'Aantal huisdieren in Nederland 2021'
- [5] NRC: NRC checkt: 'Nederlandse katten doden jaarlijks 100 miljoen vogels'
- [6] Overheid: Wet natuurbescherming
- [7] LNV: Beantwoording kamervragen vogelrichtlijn
- [8] Anna Steen: Afstudeerscriptie 2016 "Katten in de Nederlandse Natuur"
- [9] Waarneming: Wat vangt de kat
- [10] Wikipedia: 'Kattenbelletje'
- [11] Onze Natuur: Katten jagen minder vaak met deze tips
- [12] Den Haag: Begroting 2021 - (zoek op: zwervkattenpopulatie)
- [13] Den Haag: Gevonden dieren melden
- [14] Dierenambulance Den Haag: Zwervkatten
- [15] Tender Guide: Opvang en vervoer dieren
- [16] Kijk op Exoten: De huiskat beschouwd als exoot
- [17] Vogelopvang De Wulp: Aantallen

Andere geraadpleegde relevante links (aanklikbaar)

- 14-08-22 - NOS: Katten in Duitse plaats Walldorf mogen na maanden 'lockdown' weer op stap
- 12-08-22 - IFAW: Hoe voorkom ik dat mijn kat vogels vangt?
- 12-08-22 - NRC-Opinie: Verbied loslopende katten
- 20-07-22 - Kiekjesdief: Mijn poezen doen geen vlieg kwaad!
- 11-06-22 - Kiekjesdief: Niet voor de poes
- 03-06-22 - De Stentor: Roep om maatregelen tegen loslopende huiskat wordt luider
- 07-06-22 - Overheid: Beantwoording Motie over (zwerv)katten
- 04-04-22 - Dierenlot: Conclusie van het Landelijke Zwervkattencongres: "Kiezen voor diervriendelijke aanpak zwervkattenprobleem werkt!"
- 00-04-22 - Stichting Zwervkatten Nederland: Landelijk Zwervkattencongres 4 april 2022
- 00-06-21 - Dierenartsenkring Haaglanden: Chipactie gratis chip voor Haagse katten
- 23-04-21 - Max Vandaag: Tips voor minder gedode vogels door katten (tijdens het broedseizoen)
- 22-04-21 - RTL-Nieuws: Katten richten slachtpartijen aan: 'In het broedseizoen moeten ze binnen blijven'
- 13-12-20 - NOS: 'Kat grijpt jaarlijks miljoenen beschermde vogels en moet voortaan aangelijnd'
- 00-12-20 - Den Haag: Nota | 2020 - 2024 Dierenwelzijn
- 27-10-19 - NRC: Kat buiten laten lopen in strijd met EU-regels
- 29-11-19 - Vogelbescherming: Katten versus vogels
- 27-11-19 - Quest: Vormen katten een bedreiging voor vogels en andere dieren in Nederland?
- 27-11-19 - Journal of Environmental Law: Gedomesticeerde katten (Felis catus) en Europese natuurbeschermingswetten
- 25-10-17 - Michèl Gieskens, Haagse Vogelbescherming: Miljoenen dode vogeltjes door katten is maar een nummer
- 30-11-16 - Anna Steen _Afstudeerproject 'Katten in de Nederlandse natuur
- 03-10-16 - NRC: Jouw poes is een moordenaar
- 00-05-15 - Wageningen UR: Als de kat van huis is ...
- 03-10-14 - BNNVARA/Vroege Vogels: Wat vangt de kat?

Ondersteunende video's (aanklikbaar)

- YouTube-filmpjes

Stakeholders (aanklikbaar)

- Algemene Vereniging voor Natuurbescherming voor Den Haag en omstreken
- Dierenbescherming
- International Fund for Animal Welfare
- Partij voor de Dieren - Den Haag
- Stichting Dierenhospitaal en Ambulancedienst Den Haag en Omstreken
- Stichting Haags Dierencentrum
- Stichting Zwerfkat Den Haag (*geen link - 070-363 37 44*)
- Vereniging Haagse Vogelbescherming
- Vereniging Kattenzorg
- Vogelbescherming Nederland

Bijlage - Kengetallen

	2019	2020	2021	bron/berekening
Landelijk				
Oppervlakte land (km2)			33.893	
Aantal huishoudens			8.000.000	
Aantal vogels			?	Midas Dekkers: 50.000.000
Aantal huiskatten	2.900.000	3.000.000 [16]	3.200.000	2019 & 2021: I&O Research [2] [3] (=40% v.d. huish*)
Aantal zwerfkatten			900.000	NRC-checkt [4] (=26,554 per km2**)
Aantal Europese Wilde Katten			?	In 2017: 14
Aantal vogels ten prooi aan huiskat	13.920.000	17.000.000 [16]	15.360.000	2019 & 2021: I&O x 4,8 (NRC-checkt***)
Aantal vogels ten prooi aan zwerfkate			13.500.000	NRC-checkt x 15 p.j.
Totale 'vangst' per jaar			28.860.000	
Den Haag				
Oppervlakte land (km2)			82,46	
Aantal huishoudens			274.000	
Aantal vogels			?	
Aantal huiskatten			110.000	Huish. x ± 40% *)
Aantal zwerfkatten			2.190	Opp. x 26,554 **)
Aantal Europese Wilde Katten			0	
Aantal vogels ten prooi aan huiskat			528.000	Kat x NRC-checkt ***)
Aantal vogels ten prooi aan zwerfkate			32.850	Aantal x 15 p.j.
Totale 'vangst' per jaar			560.850	
Totale 'vangst' per dag			1.537	
Vogelopvang De Wulp				
Aantal opgevangen wilde vogels	7.176	7.029	6.400	[17] /schatting
Exploitatiekosten	€ 141.234,00	€ 155.139,00	€ 161.202,00	
Per vogel	€ 19,68	€ 22,07	€ 25,19	
Succespercentage	60%	60%	60%	gemiddeld/mail 13-08-2022
Vrijgelaten 'wilde vogels'	4.306	4.217	3.840	
Huiskatten vangen dit aantal in .. dag			2,7	
Dierenambulance Den Haag				
Aantal geholpen zwerfkatten	397	375	421	mail 23-08-2022
Waarvan teruggeplaatst	50	59	51	